

2024-től érvényes érettségi követelmények szerinti feladatok

3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik

2025-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-2.6

A feladat a korai kapitalizmussal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „A fent megnevezett személyek [a jegyzőkönyv aláírói] az általuk jegyzett és saját kezűleg aláírt pénzüsszegeknek megfelelően vállalják, hogy a jelen esztendőben hajót indítanak Kelet-Indiába [értsd: Indiába] és más, hozzá közel fekvő szigetekre és országokba, és ott kereskednek olyan árukkal, amelyekre ezekben az országokban szükség van, illetve olyan árukat vásárolnak, amelyekben ezek az országok bővelkednek.” (*Az angol Kelet-indiai Társaság jegyzőkönyvéből, 1601*)

B) „Napjainkban [...] a gabonabőség apadni kezd [Angliában], hiszen sok tulajdonosnak [...] [előnyösebb] a juhok és szarvasmarhák tenyésztése, mint a sok munkáskezet igénylő szántásvetés, és semmilyen törvény nem tartja vissza őket attól, hogy a szántóföldeket bekerített legelőkké alakítsák, különösen mivel az ország nagyjai voltak az elsők eme jogsértésben.” (*Fynes Moryson angol utazó, 1617*)

a) Mit vásároltak az A) betűjelű forrásban említett személyek a jegyzőkönyv aláírásával saját maguk számára? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. hajót 2. birtokokat Indiában 3. luxuscikkeket 4. részvényt

b) Miért vett részt több ember közösen az A) betűjelű forrásban említett vállalkozásban? Karikázza be az egyetlen helyes magyarázat sorszámát!

1. Igyekeztek a város minden kereskedőjének megélhetést biztosítani.
2. Sok fegyveresre volt szükség a hajókon az esetleges támadások miatt.
3. A távolsági kereskedelem nagy tőkét igénylő, kockázatos vállalkozás volt.

c) Melyik társadalmi réteg tagjait ért jogsérelemre utal a B) betűjelű forrás? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. földbirtokosok 2. iparosok 3. kereskedők 4. parasztok

d) Melyik következtetést lehet levonni a források alapján a bennük szereplő vállalkozókra vonatkozóan? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Vállalkozásaik célja a haszon elérése volt.
2. Az Újvilágból beáramló nemesfémek fényűző életmódjukra fordították.
3. A versenyt korlátozó szabályzatokat fogadtak el.

4 pont	
--------	--

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

2024-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-3.2

A feladat a barokk stílushoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a képek és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A)

*Il Gesù, a jezsuita rend első temploma,
Róma első barokk temploma*

B)

Sant'Agnese in Agone templom, Róma

a) Melyik állítás jellemző a barokk templomokra a képek alapján? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A díszes épületek ünnepélyességet sugároztak.
2. Az egyszerű, letisztult épületek nyugalmat árasztottak.
3. A zömök, erődszerű épületek védelmet nyújtottak.

Melyik volt a térhatás növelésének egyik jellemző eszköze a barokk templomokban a képek alapján? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Az ókori görög templomok mintájára lépcsős talapzatra építették őket.
2. A templomok falait fehérre meszelték, így világosabbnak tűnt a belső tér.
3. Kupolát építettek, amelynek nyílásain fény áramlott be.

Az A) és B) képeken látható templomok két egymást követő évszázadban épültek. Melyek voltak ezek? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. 14–15. század
2. 15–16. század
3. 16–17. Század

d) Nevezze meg szakkifejezéssel az egyháztörténetnek azt a folyamatát, amellyel szorosan összefüggött a barokk stílus kibontakozása!

.....

4 pont	
--------	--

3.6 A felvilágosodás

2024-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-3.6

A feladat az angol alkotmányos monarchia történetéhez kapcsolódik.

Válassza ki a forrás betűvel jelölt részletei közül azokat, amelyek az igazságszolgáltatást szabályozzák, illetve azokat, amelyek a végrehajtó hatalom ellenőrzéséről szólnak! Írja a betűjeleket a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Két betűjel kimarad. (Elemenként 1 pont.)

[A] „Az Egyházügyi Biztosok Bíróságának felállítására vonatkozó utasítás és valamennyi egyéb hasonló utasítás és törvényszék törvényellenes és káros; [...]

[B] a felségjogra hivatkozva a korona részére adót beszedni a parlament jóváhagyása nélkül, vagy hosszabb időre, vagy más módon, mint az jóváhagyatott, törvényellenes;

[C] békeidőben a királyság területén állandó hadsereget gyűjteni vagy fenntartani, hacsak a parlament nem adja hozzájárulását, törvényellenes; [...]

[D] a parlament tagjainak megválasztása szabadon kell, hogy történjék; [...]

[E] az esküdteket [esküdtbíróság tagjait] annak rendje-módja szerint kell [...] kiválasztani; [...]

[F] a törvények megjavítása [...] érdekében gyakran kell parlamentet tartani.”
(Jognyilatkozat, 1689)

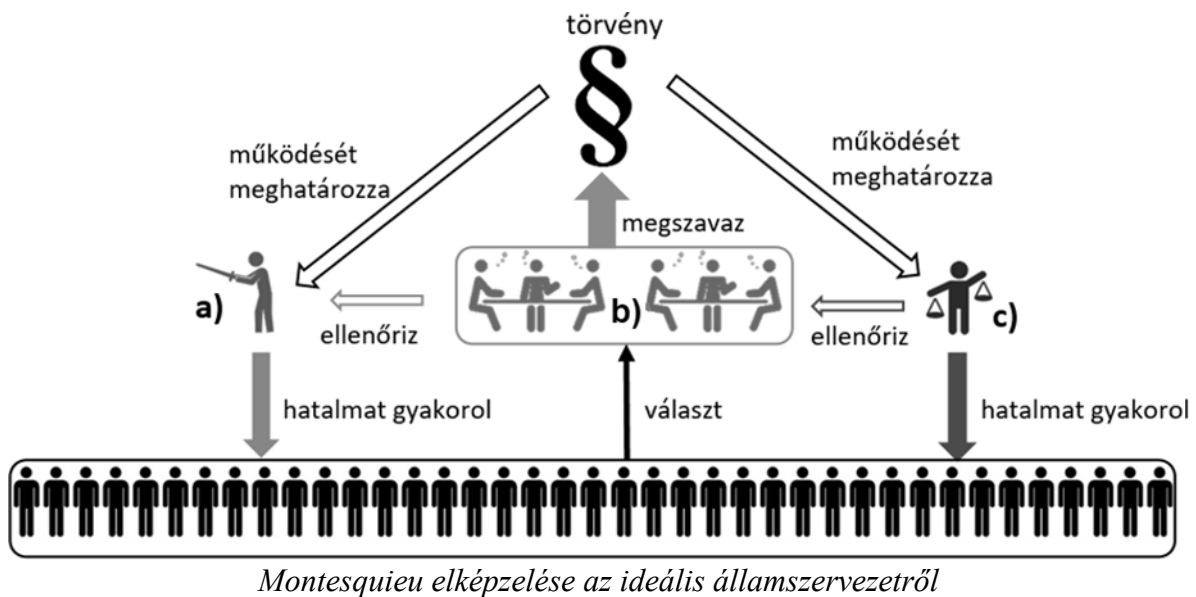
	Betűjelek	
Igazságszolgáltatás szabályozása		
Végrehajtás ellenőrzése		

4 pont

2025-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-3.6

A feladat a felvilágosodás korának államelméleteihez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

Nevezze meg az ábrán betűvel jelölt három hatalmi ágot! Írja a válaszokat a pontozott vonalakra!

- a) hatalmi ág
- b) hatalmi ág
- c) hatalmi ág

d) Mit akart elkerülni Montesquieu azzal, hogy a három hatalmi ág egymástól való elválasztását javasolta?

.....

4 pont	
--------	--